

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kádár András Kristóf ügyvéd (fél címe 1) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - az Országos Bírósági Hivatal nevében eljáró dr. ... osztályvezető (fél címe 2) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jogsértés megállapítása iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2012. július 6. napján kelt 3.P.21.278/2011/5. számú ítélete ellen a felperes részéről 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A közokirat-hamisítás, lőfegyverrel és lőszerral való visszaélés, valamint rablás miatt már két ízben jogerősen elítélt, fegyházbüntetéséből 2004-ben szabadult felperest 2005-ben hasonló bűncselekmények gyanújával ismét előzetes letartóztatásba helyezték. A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetben fokozott biztonsági felügyelet alatt tartották, a büntetés-végrehajtási intézet egyik tiszthelyettese, ... őrmester tiltott módon többször bizalmas beszédbe elegyedett vele. Ennek során a felperes 2006 decemberében több millió forintos ígérettel rávette a felügyelőt, hogy legyen segítségére a tervezett szökésben. Az őt készítette egy gyurma-mintát a sétaudvar kulcsáról, amit otthonában rejtett el a hűtőszekrényben, addig is, amíg a felperes által megnevezett összekötő személynek át nem adja. A kísérlet azonban kudarcot vallott, mert 2007 márciusában az őt élettársa, ... a következményektől tartva feljelentést tett a biztonsági szerveknél.

A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa a 2008. február 13-án kelt Kb.159/2007/30. számú - Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa határozatával helybenhagyott - ítéletével az előzőekben foglaltak miatt ...ot hivatalos személy által,

kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés, a felperest pedig hivatali vesztegetés büntette miatt végrehajtandó börtönre ítélte. A Legfelsőbb Bíróság a 2009. május 12-én kelt Bfv.I.247/2009/3. számú végzésével eljárási okból, az érdemi kérdéseket nem érintve elutasította a felperes felülvizsgálati kérelmét. A jogerős ítélet indokolásának lényege szerint a vádlottak bűnösségét - a felperes tagadásával szemben - elsősorban ... töredelmes beismerő vallomása, valamint ... tanú vallomása bizonyította, de ezen túl a megtalált gyurma-minta, valamint az ő által a felperesnek írt, a megígért pénz banki átutalását célzó levél is perdöntő bizonyítékkul szolgált.

A vádiratban szerepelt adat arra vonatkozóan, hogy ... egy másik fogolytól, a felperes földijétől, ...tól papír szerint 4.000.000 forint készpénz megfizetése mellett 2006. december 3-án vásárolt (valójában a tervezett szökés segítése fejében, közvetve a felperestől ingyen kapott) egy grafit színű Audi A6 típusú személygépkocsit, és egy ... nevű bv. zászlós látta is őt egyszer a kérdéses kocsival kihajtani az intézetből, illetve egy másik bv. őrmester, ... egy moziban, egy jellegzetes Audi slusszkulcsot látott kilógni a felperes zsebéből. Ezeket a bizonyítékokat azonban - egyéb, támogató adat hiányában, mindkét vádlott tagadása miatt - a katonai bíróság az ígért anyagi előny tényleges átadására nézve nem találta elégségesnek.

A felperes keresetében személyhez fűződő joga megsértésének megállapítását kérte, azt róta fel az alperesnek, hogy az eljáró katonai tanács a katonai ügyésztől 2007. november 7-én telefax útján kapott jelentést, miszerint ... a tárgyalóterem előtti folyóson ... bv. őrmestert megpróbálta befolyásolni a tanúvallomásában, nem tette a tárgyalás anyagává, így megsértette a bíróság előtti fegyveregyenlőség elvét, akadályozták a felperest a védekezés alkotmány által biztosított jogában.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a tisztességes bíráskodás, illetve a fegyveregyenlőség elvének a megsértése személyhez fűződő jog megsértésének volna tekinthető. Érvelése szerint a büntetőeljárási törvényben nincs olyan tételes szabály, miszerint a bíróság minden periratot köteles a vádlott, illetve a védője rendelkezésére bocsátani. Hibáztatta a védőt azért, mert az eljárás bírósági szakaszában nem, vagy nem megfelelően élt az iratbetekintés, illetve a másolat kérés jogával.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Rendelkezése szerint a le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli. Álláspontja szerint a törvényes és tisztességes igazságszolgáltatáshoz való jog az alkotmányos emberi alapjogok között kitüntetett szerepet képvisel, így besorolható a polgári jog által is védett - nem kimerítő jelleggel felsorolt - személyiségi jogok közé. Másfelől az egyes, a kontextusából kiragadott részleteket felnagyító személyiségi jogvédelem ugyancsak ellentétes a törvény szellemével. Az adott esetben a felperes a büntetőeljárásban akkurátusan lefolytatott bizonyítási eljárásnak egy olyan apró elemét kívánta személyiségi jogsérelemként beállítani, amely az elítéltetésben semmiféle szerepet nem kapott. Tény ugyanis, hogy a ... által állítólag megkörnyékezett ... tanú

vallomását a büntetőbíróóság nem fogadta el, de még az sem igaz, hogy a vád egyetlen vagy ügydöntő bizonyítéka az elvileg a szavahihetetlenség gyanújába keverhető ... vallomása lett volna. A perbeli ügyészi jelentés ismeretének, ismertetésének tényszerű, hibaként felróható hiánya a vádlotti védekezés lehetőségére nem volt gyakorlati kihatással. Rámutatott arra is, hogy a felperes jogi képviselője csupán absztrakt jogvédelmi érdekeket hangoztatott, míg a felperes továbbra is ártatlanul elítéltnak hiszi magát, és ennek okául a ...re terhelő jelentés ismeretének hiányára hivatkozott, amely a büntetőper anyagának egészét figyelembe véve abszurd megközelítés. Utalt arra is, hogy a kérdéses okiratot a büntetőeljárásban akár a felperes, akár a védője felfedezhette volna, és az abból adódó bizonyítási indítványait megtehetette volna, nincs szó arról, hogy az alperes tisztességtelen eljárása folytán titkos vagy eltitkolt mentő, illetve enyhítő bizonyítékoktól esett volna el.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, annak megváltoztatásával a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát kérve. Hangsúlyozta, hogy a büntetőeljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás - az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben - nem lehetett akkurátus, ugyanis a büntetőbíróóság a védelem valamennyi bizonyítási indítványát elutasította, egyes esetekben még a törvény által előírt indokolási kötelezettségét is elmulasztotta, aminek azért van jelentősége, mert az elsőfokú bíróság szerint éppen az tette irrelevánssá a jelen per tárgyává tett eljárási szabálysértést, hogy egyébként kellően alapos volt a büntetőbíróóság által lefolytatott bizonyítás. Állítása szerint az, hogy a büntetőbíróóság a ... által befolyásolni kívánt tanú vallomását nem fogadta el, és egyéb bizonyítékok is rendelkezésre álltak, nem releváns. A büntetőbíróóság mulasztása ugyanis pontosan abban gátolta meg a védelmet, hogy az incidens okaira nézve ...nek kérdéseket tehessen fel, és feltárhassa, hogy a befolyásolási kísérlet összefüggésben van-e valamilyen módon azzal, amit a felperes végig állított, miszerint nem ő, és az ő ismerősei kívánták ... segítségét a szökéshez igénybe venni. Az, hogy a befolyásolási kísérlet releváns lehetett a felperes bűnössége megállapításának szempontjából, akkor derülhetett volna ki, ha a bíróság tájékoztatja a védelmet a jelentésről, és ily módon biztosítja a védelem megfelelő felkészülésének lehetőségét a fegyveregyenlőség elvének szem előtt tartásával. Álláspontja szerint az a tény, hogy a bíróság a védelemmel nem közölt egy olyan bizonyítékot, amely releváns lehetett volna az ügy kimenetele szempontjából, olyan körülmény, amely alkalmas volt a bíróság pártatlanságába vetett bizalom megrendítésre, így a tisztességes eljáráshoz való jog ebben a vonatkozásban is sérült. Hangsúlyozta, a kereset csupán arra irányul, hogy megállapítást és orvoslást nyerjen: nem érvényesült a felperes tisztességes eljáráshoz való joga; a keresetnek semmilyen módon nem tárgya a felperes ártatlansága vagy bűnössége. Az az értelmezés, miszerint akár a felperes, akár a védője felfedezhette volna a per tárgyát képező jelentést, nyilvánvalóan nincs összhangban a büntetőeljárási törvény szellemével és a tisztességes eljáráshoz való jog követelményével.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság kellő részletességgel lefolytatott bizonyítási eljárás után, a feltárt peradatok alapján helyes tényállást állapított meg, azt ítélezésének alapjául a Fővárosi Ítéltábla elfogadta. Mindenben egyetértett a megfelelően alkalmazott jogszabályokra alapított okszerű jogi következtetésével is. A Fővárosi Ítéltábla kifejezetten a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel emeli ki a következőket.

A perbeli időszakban hatályos Alkotmány 57. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.

Az Alkotmány 57. §-a több olyan alapjogot tartalmaz, amely az igazságszolgáltatáshoz kapcsolódóan realizálódik. A tisztességes eljárás fogalmába (fair trial) jogi és nem jogi elemek is beletartoznak, így az igazságos eljárás, a védelemhez való jog; a fegyverek egyenlőségének elve, a bírósághoz fordulás joga, az ártatlanság vétele, nullum crimen sine lege et nulla poena sine lege (nincs bűncselekmény és büntetés törvény nélkül) elve, a jogorvoslathoz való jog és a tárgyalás nyilvánosságához fűződő jog is.

Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló 1993. évi XXXI. törvény 6. cikkelye szerint a tisztességes tárgyaláshoz való jog alapján mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.

A tisztességes eljárásnak az egyezmény - alkotmányszövegben nem nevesített, de általánosan és nem vitatottan elismert - eleme a „fegyverek egyenlősége”, amely a büntetőeljárásban azt biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményyt formálhasson és állást foglalhasson.

A Fővárosi Ítéltábla ezzel összefüggésben kiemeli: kizárólag az alapügyben és a jogorvoslati eljárásokban eljáró büntetőbíróság hatáskörébe tartozó kérdés az, hogy a büntetőeljárás során biztosított volt-e a tényállás kellő felderítése, a mentő körülmények feltárása, biztosított volt-e az eljárásban résztvevők számára, hogy jogukat a büntetőeljárás törvényben és az Alkotmányban is rögzített szabályoknak és elveknek megfelelően gyakorolhassák. Mindez nem tartozik a polgári ügyekben eljáró bíróság hatáskörébe és önmagában nem képezheti személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránti igény alapját.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint okszerűtlen, jogszabályellenes, tisztességtelen eljárást mint sérelmezett magatartást az alperes részéről a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem igazolt, nem támasztotta alá azt, hogy az alperes az általa jelzett eljárás során olyan magatartást tanúsított, amely alapján megállapítható lenne, hogy az alperes megsértette a felperes személyhez fűződő jogait. Az a körülmény, hogy a büntetőbíróság egy olyan bizonyítékot, amely a felperes elítéltetésében nem játszott szerepet, nem ismertetett a tárgyaláson, nem tekinthető olyan kirívó jogalkalmazói hibának, amely önmagában alapot adna a felperes személyhez fűződő jogai megsértésének megállapítására. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a felperes maga adta elő: a perbeli ügyészi jelentést az ítélet elleni fellebbezése benyújtását követően - 2008 tavaszán - észlelte az iratok között, de a fellebbezési eljárásban, a másodfokú határozathozatalt megelőző nyilvános ülésen - 2008. október 15-én - arra nem hivatkozott, nem sérelmezte, hogy azt az elsőfokú büntetőbíróság nem ismertette a tárgyaláson.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperes a felperes által sérelmezett eljárásban nem sértette meg a felperes személyhez fűződő jogát, a Fővárosi Ítéltábla ezért a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - utalva helyes indokaira - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési eljárási illetéket az eredménytelenül fellebbező felperes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. április 19.

Dr. Sággy Mária s. k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s. k.
előadó bíró

Dr. Molnár Ágnes s. k.
bíró